

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (39)

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (39)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 3 від 18 лютого 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 1(39). – 124с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА	6
-----------------------	---

ЛАБОРАТОРІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Тарашевська О.В., Цісар І.В.

Здоров'язбережувальні технології на заняттях з логоритміки	7
--	---

Калашнюк Є.Й.

Національне мистецтво як чинник формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.....	10
---	----

Павленко М. В.

Фортепіанна мініатюра як засіб художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти	13
--	----

Мельник А. Ю.

Інноваційні стратегії навчання для сучасної педагогіки.....	17
---	----

Нечипоренко Т.А.

Сучасні виховні технології в позакласній виховній роботі	21
--	----

Матвієнко Н.А.

Розвиток критичного мислення на уроках української мови та літератури	34
---	----

Бевз В.В.

Тестовий контроль у методах і засобах особистісно-орієнтованого навчання ...	37
--	----

Буга О.І.

Економічні ділові ігри на базі комп'ютерних технологій	43
--	----

ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ

Стасенко А.М.

Корисні поради при підготовці до ЗНО з історії України здобувачів освіти в умовах змішаного навчання	47
--	----

Бабій В.М.

Бідність в Україні: міф чи реальність	50
---	----

Марценюк О.Г.

З досвіду укладання практикуму до атестації іншомовного читання та говоріння (анотація видання).....	55
--	----

ЛАБОРАТОРІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Сіранчук Тетяна

Екологічна стежка як перший крок до екологічної свідомості дошкільника.....	71
---	----

Щаслива Юлія	
Використання елементів арт-терапії в корекційно-виховній роботі з дітьми	74
Кича Наталія	
Педагогічні умови підготовки вчителя початкових класів до організації освітнього процесу в дистанційному режимі	78
Зінченко Віта	
Теоретичні основи впровадження змішаного навчання в систему підготовки майбутніх вчителів початкової школи	82
Присяжнюк Д.С., Мартинюк Ю.Г.	
Вінницькі силовики на міжнародній арені	88
Романуха Ю. В., Кушко І. С.	
Минуле та нові звершення Обласного наукового ліцею-інтернату КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»	92
Клапко С.В.,	
Видатний український мислитель і письменник Сковорода Григорій Савич	
Конкурси	97
Вимоги до підготовки науково-методичних статей з Збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	104
Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням національного стандарту України дсту 8302:2015	118
Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «Вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	124

6. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Шкільний світ. Київ, 2001. 24 с.
7. Оржеховська В. М. Здоров'язбережувальне навчання і виховання: проблеми, пошуки : збірник наукових праць. Інститут проблем виховання АПН України / за ред. І.Д. Беха. Вип. 10, т. 1. Кам'янець-Подільський : Видавець Зволейко Д. Г. 2007. С. 461-466.
8. Щетинин М. М. Дыхательная гимнастика Стрельниковой. Москва: Метафора. 2007.

*Стаття надійшла до редакції
21 грудня 2021*

НАЦІОНАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

УДК 378.011.3-051:78.011.26

КАЛАШНЮК Є.Й.

*спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
викладач факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Анотація. *Статтю присвячено проблемі формування професійної культури та компетентності на основі національного мистецтва.*

Ключові слова: *професійна культура, компетентність, національні традиції, імпровізація.*

Актуальність: Сучасне суспільство ставить підвищені вимоги до професіоналізму спеціалістів усіх рівнів.

У складному, багатогранному і суперечливому процесі професійного становлення особливе місце посідають питання, пов'язані з формуванням професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики.

Мета: Метою статті є розкриття процесу формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя музики на основі національного мистецтва.

Виклад основного матеріалу.

У період оновлення соціально-економічного життя країни проблеми педагогічної науки і практики переважно пов'язані з розвитком культури в усьому багатстві її загальнолюдського і

національного аспектів. Широкий ракурс процесів виховання потребує врахування історичних явищ України та конкретних умов сучасного суспільства, що сприяє розкриттю кращих сторін національної культури, виявленню її унікальної самобутності, встановленню природних зв'язків з надбанням інших націй.

Усвідомлення і прийняття індивідом своєї національності як детермінанти особистісної долі має важливу роль як для української, так і для всієї загальнолюдської культури. Національне виступає не над індивідуальним абстрактом, а «потребою душі»-іманентним проявом індивідуального духу в його саморозвиткові.

Такі культурологічні ідеї проникають у мистецтво, котре бере на себе місію

«підтягнути і зігріти» їх безпосередньо-особистісним відчуттям і переживанням національного. Як різновид духовної діяльності мистецтво володіє потенціалом представити всю повноту присутності в цьому світі конкретної, унікально-неповторної людини, здатне розкрити внутрішню наповненість національного як «натурального вислову душі» (І. Ляшенко).

Історія свідчить, що з кінця 18 ст. українське культурне відродження розгорталось за романтичною моделлю. Мова, мистецька творчість, письменство виступали головною етно-диференційованою ознакою та брали на себе централізаторську системно-організуючу функцію в культурі. Звідси можна зробити висновок щодо значущості національного аспекту професійної культури та компетентності майбутнього вчителя засобами мистецтва.

Система національного виховання презентує практично невичерпні можливості цінностей народного і професійного мистецтва для формування культури і компетентності педагога. Багатство і краса національного духу трансформувалися й акумулювалися в різноманітних стилях і жанрах. Так, поринаючи в гуманізм естетичних цінностей фольклорних дійств, студенти переконуються в тому, що мистецькими канонами проникнуті всі сфери життя, діяльності, побуту і дозвілля народу. Художнє спілкування викликає прагнення стверджувати добро, істину, красу, сприяє цілеспрямованому розвитку особистісної і професійної культури педагога-музиканта.

Нині «мозаїка» форм музичної культури-- від академічної до

субкультури-- спричиняє необхідність уникнення у студентів однобічних музичних уподобань і вміння відчувати виявлення колективної музичної свідомості. Смысл «входження» в різноманіття музики полягає в тому, щоб не загубити здатність розуміти соціальні «шифри» сучасних музичних явищ. Цю тенденцію в становленні професійної культури вчителя, спрямовану на організацію в естетичній свідомості «діалогу багатьох музик» слід пов'язувати не стільки з плюралізмом смаку, скільки з вихованням його естетичної компетентності.

Реакцією на тотальне поглинення «шлягерами» справжнього музичного мистецтва, цінних орієнтирів стало виникнення «екологічної» тенденції як засобу реалізації культурно-історичної спадкоємності, українська музика, з її можливостями передавати найінтимніше емоційно-особистісне протікання інтелектуальних процесів, може виступати адекватною формою для предметного розкриття внутрішнього багатства свідомості, вираження душі. Тому пізнання скарбів української художньої творчості з метою вироблення умінь розуміти, цінувати, свідомо вивчати кращі зразки музичного мистецтва, залучення до національних традицій-- важливий «екологічний» аспект процесу становлення педагогічної культури та компетентності майбутнього вчителя.

У мистецькій спадщині канонізовано основні принципи формотворення, що «випромінюють» у різноманітних варіантах народної творчості. Як стверджує І. Ляшенко, національні традиції становлять «внутрішні фактори національної своєрідності мистецтва,

котрі пов'язані безпосередньо із закономірностями художнього відображення життя». Інакше кажучи, українські мистецькі традиції виступають стилетворними закономірностями, через які передається своєрідність духовного досвіду попередніх і нових поколінь у межах однієї соціально-етнічної спільноти, а вікові духовні устої виступають образно-стильовою формою національного характеру. Кристалізуючи в собі традиційні художньо-образні уявлення, музичні інтонації яскраво передають особливі риси художньої творчості, що говорить про їх загальнонаціональний тип.

Надзвичайно широкі можливості для формування професійної культури та компетентності майбутнього вчителя мають національні традиції в фольклорному мистецтві, різноманітні за сферою контактного побутування, збереження та передачі духовної скарбниці. Контактна комунікація є головним критерієм народної творчості. Вона здійснюється через такий ланцюжок: « уста-вуха-пам'ять-уста» (звідси усність, усна традиція словесно-музичного фольклору). Слуховий і моторо-зоровий канали зливаються в єдиний аудіо-кіне-зо-візуальний канал.

Психологічні особливості у зв'язку «виконавець-слухач» визначають професійний рівень народного музиканта. Усвідомлення діалогу з реципієнтом не означає пасивного підпорядкування аудиторії. Важливим компонентом зв'язку стає активний вплив на слухача, уміння керувати аудиторією, її почуттями, залишаючись при цьому в межах традиції. Тим самим з'являється потреба у виявленні індивідуально-творчого

начала, володінні виконавським апаратом, навичками, творчому самовираженні, артистизмі. Поєднання стихійності та усвідомлення, емоційно-експресивного та раціонального у виконанні народних музикантів веде до розуміння значущості акту творчості, його процесуальної сторони.

Усвідомлення особливостей контактної традиції майбутнім педагогом складає одну з істотних рис його діяльності по відношенню до національного виховання через спілкування з музикою. Педагогічна цінність фольклорних композицій у комунікативному аспекті полягає в розвитку вміння цінувати іншого, прагненні збагатити його духовно, розкрити власне «я».

Спрямованість творчого акту на слухача дозволяє народним виконавцям створювати спонтанні композиції. Навіть починаючи інтерпретацію відомого твору, митець може змінювати зміст і структуру тексту в залежності від поведінки реципієнта. Сприймаючий, вражений грою майстра, переходить від задоволення до сліз, переживає радість, реагує на біль, тому існують численні висловлювання про силу дієвості народної музики. Її відрізняють три характерні риси: (у народній музиці коефіцієнт мінливості); стабільність (існуюча система інваріантів); реверсивність або динамічність регуляції (мобільність, спрямована на збереження динамічної структури, а через неї – структурної своєрідності твору.

Висновок.

У творчому акті, яким є імпровізаційність, відображаються основні критерії народних традицій -

варіативність, колективність, мистецтва, що виступають культурно-традиційність, контактна комунікація, історичною, етико-естетичною, збереження в пам'яті. Вивчаючи аксіологічною, пізнавальною та етнічною механізми творчої діяльності, майбутні базою, що сприяє формуванню вчителі засвоюють якісну специфіку, моральних установок, соціальної властиву народному і професійному активності, розвиненості творчих виконанню і перетворюють набуті знання здібностей, високій культурі спілкування, й уміння в галузь музичної педагогіки. компетентності.

Виходячи зі сказаного, підкреслимо значимість традицій національного

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Каган М. Філософія культури. - СПб, 1996. - 415 с.
2. Ляшенко І. Національні традиції в музиці як історичний процес.- К., 1991. - 350 с.
3. Хома О. Модерна та постмодерна перспективи в філософії культури.- К., 1999. - 44 с.

Стаття надійшла до редакції
21 січня 2022

ФОРТЕПІАННА МІНІАТЮРА ЯК ЗАСІБ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

УДК 378.011.3-052:780.616.432]:7

ПАВЛЕНКО М. В.,

викладач факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. The article highlights the importance of piano miniatures in the artistic and aesthetic development of students, defines the concept of cyclical form, the development of musical miniatures in the historical context. The urgency of the specified problem is theoretically substantiated. The modern scientific and methodical literature is analyzed, which testifies to the significant interest of researchers, teachers-musicians in the cycle of musical miniatures. The analysis of key concepts is carried out. Features and principles of special style of detail in miniature are found out.

Key words: cyclic form, musical miniature, piano miniature.

Постановка проблеми. Особистісна орієнтація сучасної освіти передбачає залучення молоді до художньо-естетичного досвіду людства, до творчості, що є основою художньо-естетичного розвитку особистості, тому ця проблема є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що до проблеми художньо-естетичного розвитку здобувачів освіти зверталось багато класиків музичної педагогіки, серед них О. Апраксина, А. Артоболевська, Б. Асаф'єв,